

RĪGAS DOMES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS
PILSĒTVIDES ATTĪSTĪBAS PĀRVALDE

Tālrunis 67105816, e-pasts: pad@riga.lv
www.rdpad.lv

Valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju
tematiskā plānojuma
paplašinātās darba grupas sanāksme

PROTOKOLS

2016. gada 3. jūnijā

Rīgā

Nr.13

Rīgas domē, Rātslaukumā 1, Sēžu zālē
Sanāksme tiek atklāta plkst. 9.40

Sanāksmi vada:

Ilze Purmale Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītāja, direktora vietniece pilsētvides attīstības jautājumos.

Sanāksmē piedalās:

Inese Sirmā Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece;

Māra

Liepa-Zemeša Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas vadītāja vietniece;

Karīna Jansone Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā teritorijas plānotāja;

Lauma Līdaka Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā projektu vadītāja teritorijas plānošanas jomā;

Jānis Saulītis Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenais ĢIS speciālists – teritorijas plānotājs;

Gunta Bičevska Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā ĢIS speciāliste – teritorijas plānotāja;

Gunta Amola Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā projektu vadītāja teritorijas plānošanas jomā

Aigars Kušķis Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Vēsturiskā centra plānošanas nodaļas vadītāja vietnieks;

Elgita Beinaroviča	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas eksperte administratīvās pārraudzības jomā;
Ivars Millers	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas eksperts teritorijas plānojuma jomā;
Elita Šveica	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilānojumu nodaļas vadītāja;
Kristaps Niedols	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilānojumu nodaļas transporta infrastruktūras plānošanas inženieris;
Guna Jankovska-Galzone	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilānojumu nodaļas vides pārvaldības galvenā projektu vadītāja;
Ingrīda Žubure	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilānojumu nodaļas vides pārvaldības galvenā projektu vadītāja;
Māra Zīra	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās plānošanas nodaļas galvenā stratēģiskās plānošanas speciāliste, nodaļas vadītāja vietiece;

Viktorija Priļenska Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta praktikante.

Citu institūciju / organizāciju pārstāvji:

Iraīda Tomsone	Rīgas domes Satiksmes departamenta Transporta būvju plānošanas pārvaldes Projektēšanas dokumentācijas nodaļas būvinženiere;
Inita Bārtule	Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes Vides uzraudzības nodaļas vides pārvaldības galvenā projektu vadītāja;
Evija Piņķe	Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes Vides uzraudzības nodaļas vadītāja;
Dina Krūka	Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas Teritorijas apsaimniekošanas un attīstības nodaļas vecākā referente;
Aija Kalniņa	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta Kultūras pārvaldes Kultūras iestāžu un amatiermākslas nodaļas vadītāja – pārvaldes priekšnieka vietiece;
Vizma Mauriņa	Rīgas domes Īpašuma departamenta Administratīvās pārvaldes Informācijas vadības nodaļas vadītāja vietiece;
Iveta Jēkabsons	Rīgas domes Īpašuma departamenta Nekustamā īpašuma pārvaldes Īpašuma apzināšanas un formēšanas nodaļas Austrumu sektora vadītāja;
Gunta Kļaviņa	Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldes Juridiskās nodaļas vadītāja-juriste;
Marta Kurvīte	Rīgas domes Īpašuma departamenta Direktora biroja Projektu vadības un attīstības nodaļas projektu vadītāja-juriste;
Pauls Puķītis	Rīgas domes Īpašuma departamenta Direktora biroja Projektu vadības un attīstības nodaļas vadītājs-jurists;

Gunta Grīse	Rīgas domes Labklājības departamenta Veselības pārvaldes Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas vadītāja;
Irēna Anaškēviča	Rīgas domes Labklājības departamenta Tehniskās nodaļas vadītāja;
Mārtiņš Moors	Rīgas domes Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes priekšnieks, departamenta direktora vietnieks;
Lolita Sarma	Rīgas pilsētas būvvaldes Arhitektūras pārvaldes arhitektu un teritorijas plānotāju nodaļas vadītāja;
Gunita Majore	Rīgas pilsētas būvvaldes Arhitektūras pārvaldes arhitektu un teritorijas plānotāju nodaļas vadītāja vietniece;
Normunds Rikards	P/A “Rīgas gaisma” tehniskā direktora vietnieks;
Kristīne Āboliņa	Latvijas Universitāte;
Baiba Pope-Veisa	Mangaļsalas iedzīvotāju biedrība;
Inese Neļķe	Biedrība “Berginieki”;
Alija Turlaja	Sarkandaugavas attīstības biedrība;
Māris Kromāns	Biedrība “Kundziņsala”;
Indra Rubene	Biedrība “Kundziņsala”;
Diāna Lavrute	skolniece;
Mārtiņš Šteinerts	skolnieks;
Norberts Strazdiņš	students.

Sanāksmi protokolē:

Solvita Kalvīte Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā projektu vadītāja sabiedrības līdzdalības jomā.

Darba kārtībā:

1. Diskusijas atklāšana.
2. Iepazīstināšana ar Valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskā plānojuma mērķiem, darba uzdevumu, saturu.
3. Diskusija:
  - 3.1. Teritoriālais nodrošinājums valsts un pašvaldības funkciju īstenošanai;
  - 3.2. Apkaimju centru identificēšana un pašvaldības loma to attīstības veicināšanā.
4. Citi priekšlikumi.

I. Purmale atklāj sanāksmi un iepazīstina klātesošos ar saviem kolēģiem.

Šodien ir priekšpēdējā sanāksme pavasara/ vasaras sesijā. Pie pārējiem tematiskajiem plānojumiem atgriezīsimies rudenī. Nākamā sanāksme būs par publiskās ārtelpas tematisko plānojumu. Šodienas tēma ir valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskais plānojums.

M. Liepa-Zemeša sniedz prezentāciju par tematiskā plānojuma mērķiem, darba uzdevumu, saturu un diskusiju jautājumu – teritoriālais nodrošinājums valsts un pašvaldības funkciju īstenošanai. Aicinājums izteikties par izvirzītajiem sasniedzamības kritērijiem.

B. Pope-Veisa: Mēs Mangaļsalā esam tālu prom no visiem. Skatoties šīs kartes, mums nav nekā un neatbilstam nevienam kritērijam. Kā ar nākamību? Mēs esam ļoti tālu no tiem centriem, kā veselības aprūpe un citi. Saprotu, ka tuvākajā nākotnē neviens mums neko neattīstīs. Atveram jautājumu.

M. Liepa-Zemeša: Tas ir iepriekš rādītā materiāla secinājums. Es gribu diskutēt, kādā veidā varētu šis nodrošinājums tikt veicināts. Apzinoties to, ka vienmērīga pārklājuma veidošana rada izdevumus pašvaldībai. Iespējams, ka savrupmāju apbūves teritorijā nebūtu piemērojami šie sasniedzamības kritēriji, bet tas neattiecas uz Mangaļsalu, kur ir daudzstāvu apbūves teritorija. Varbūt ir jārod citi veidi, kā nodrošināt pakalpojumu ērti sasniedzamu?

K. Ābola: Patīkami redzēt, ka Eiropas vienoto rādītāju kritēriji par 300 un 500 metru sasniedzamību ir integrēta Rīgas attīstības plānā, kas atbilst ilgtspējīgai attīstībai. Bet tur **pietrūkst viens ļoti būtisks pamata pakalpojums, kas ir vajadzīgs, lai būtu laba un kvalitatīva dzīves vides apkaime, tā ir zaļā zona, kur iedzīvotājiem un gājējiem bez mašīnām ir pieejama vismaz 5000 m² zaļā zona.**

Pirmais **priekšlikums – iekļaut pamatpakalpojumu sarakstā - zaļo zonu**, jo tās ir vienas no teritorijām, ko pašvaldībai jā saglabā, jāveido, jo kādam var rasties interese to iegūt, ja pašvaldība nav definējusi, ka zaļā zona pēc definīcijas ir vajadzīga.

Otrs **priekšlikums** saistīts, ko Mangaļsala minēja – labi redzams, ka šo visu var sasaistīt ar apkaimju principu, ko Rīga ir izvirzījusi kā savu plānošanas pamatvienību, **skatīties ne tik dzelzaini uz metriem, bet skatīties integrētāk - vai apkaimē ir skola vai apkaimē ir veselība u.c.** Tas ļoti stiprinātu apkaimes, t.sk. tās, kur Rīgas dome mēģina organizēt visādus forumus, bet nekas nerodas. **Stiprināšanas rodas caur šiem publiskajiem objektiem.** Skatoties kartē Mežaparku - ja mēs nedefinējam 300 metru attālumā nepieciešamību pēc skolas, droši vien, ka blakus Valsts ieņēmumu dienestam “Ezerparkā” vajadzēs īrēt kādam zemi, lai uzceltu jaunu skolu, kas attīstītājam ir ļoti izdevīgi, bet patiesībā apkaimi tas grauj, jo ir divas esošas skolas, no kurām viena jau nespēj piepildīt klases. Mēs nevaram celt apkaimē vairāk skolu, lai gan tas ir labs ekonomikas kurbulētājs un arhitektiem darbs.

M. Liepa-Zemeša: Vai pareizi saprotu, ka katrā apkaimē būtu nepieciešama teritorija pašvaldības funkciju nodrošināšanai, lai to elastīgi izmantotu?

Attiecībā par pirmo komentāru – par zaļo zonu. Nav tā, ka tas nav ietverts. Tas ir vistuvākais, kas būtu iedzīvotājiem jānodrošina (*saskaņā ar piktogrammā attēloto*). Attiecībā par publiskām ārtelpām mēs runāsim nākamajā nedēļā, kad runāsim detalizētāk. Šodien vairāk koncentrējamies uz pārējiem pieciem pakalpojumiem.

A. Turlaja: Lūgums precizēt par kultūras objektu. Kā tas ir domāts - tas ir vienskaitlī? Tas ir kultūras nams, baznīca vai kultūrvēsturisks parks?

M. Liepa-Zemeša: Mēs runājam par tiem kultūras objektiem, kas ir pašvaldības pārziņā. Tās noteikti nav baznīcas. Tās ir bibliotēkas, kultūras centri utml.

M. Liepa-Zemeša prezentē shēmu, kas attēlo funkcijas, kas kurā zonā būtu pieļaujamas. Vai ir kāds komentārs par šo materiālu, kas tika skatīts Mājokļu attīstības tematiskā plānojuma darba grupā?

K. Ābola: Par iepriekšējo slaidu, kur transporta infrastruktūras piktogramma. Ko nozīmē tas autoceļš?

M. Liepa-Zemeša: Zaļās bultiņas nozīmē to, ka šai funkcijai būtu jāatrodas vismaz tādā attālumā. Sarkanās bultiņas nozīmē, ka jāatrodas attālināti no mājokļa.

A. Turlaja: Tur ir noteikti 300 metri, 500 metri. Sarkandaugavas variantā ir tieši otrādi. Plānojas būt 50 metri. Jūs tikai uz nākotni projicējat?

M. Liepa-Zemeša: Par esošām neatbilstošām izmantošanā ir cits stāsts. Šis ir princips, ko vēlamies iestrādāt teritorijas plānojumā kā uz nākotni vērstu.

I. Neļķe: **Bergos** ir savrupmāju mazstāvu apbūve - par to, kam vajadzētu būt nodrošinātam. Es neatradu sporta un atpūtas teritoriju. **Savrupmāju un mazstāvu apbūves teritorijā ir jābūt gan sporta, gan atpūtas teritorijai.** Ja runājam konkrēti par **Bergiem**, tad ir **piemērota teritorija, kas ir pašvaldības īpašumā.**

M. Liepa-Zemeša: Ministru kabineta noteikumi (Vispārīgie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi) nepieļauj sporta apbūves attīstību savrupmāju apbūves teritorijā. Attiecībā **par apkaimi Bergi, mums ir iespēja šim pašvaldības zemes gabalam noteikt funkcionālo zonu, kas atbilstu tādām prasībām, ka tur būtu iespējams izvietot sporta objektu.**

M. Kromāns: Jautājums par mūsu apkaimi – Kundziņsalu. Mums ir dzīvojamās mājas, kas Rīgas domes kartē atzīmēts, ka tur ir savrupmājas. Bet praksē iepriekšējā attīstības plāna laikā bija ielānota ostas funkcija, kā rezultātā ir radušās kļūdas, piemēram, ka Rīgas brīvostai par šo teritoriju jāmaksā nekustamā īpašuma nodoklis. Rīgas brīvosta tiesājas ar Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi par to, ka viņi negrib maksāt zemes nodokli par Kundziņsalas iedzīvotājiem. Vai nebūtu vienkāršāk **Kundziņsalas dzīvojamo rajonu, kur ir savrupmāju apbūves teritorija, izklaut no Brīvostas teritorijas un piešķirt funkcionālo zonējumu kādu no šiem četriem piedāvājumiem? Ja mēs praksē redzam, ka tur ir dzīvojamās mājas un teritorija ir viegli atdalāma.** Ir skaidri redzams, kur ir dzīvojamā zona, kur ir rūpnieciskā zona.

B. Pope-Veisa: Mums **Mangaļsalā ir tieši tāda pati problēma un mēs piedāvājam tieši to pašu.**

M. Liepa-Zemeša: Par teritorijām, kas ir Rīgas brīvostas teritorijā un tām tieši piegulošajām teritorijām - mēs izstrādājam Rīgas brīvostas tematisko plānojumu, kur šos jautājumus mēs plānojam diskutēt atsevišķi, jo tie ir ļoti specifiski un problemātiski jautājumi. To mēs apzināties.

M. Kromāns: Bet jūs atzīstat, ka iepriekšējā teritorijas plānojumā tā ir kļūda un teritorija nav izmantota ostas vajadzībām un arī turpmāk, runājot ar Brīvostas pārstāvjiem, viņi apstiprina, ka līdz 2030. gadam viņiem šī teritorija nebūs nepieciešama. Ka tā ir bijusi kļūda, ko šobrīd nepieciešams labot? Tas nebūtu pareizi, ka citiem Rīgas iedzīvotājiem būtu jāmaksā mans zemes nodoklis. Es pats vēlos maksāt savu nodokli.

I. Purmale: Tā noteikti nav kļūda, bet gan apzināta rīcība, kas iepriekšējā plānā tika iestrādāta. Nezinu, vai Jūs toreiz bijāt klāt, mums bija ļoti garas sarunas un pārrunas ar Kundziņsalas iedzīvotājiem tieši par šiem nosacījumiem un paši iedzīvotāji teica – jā, tikai atstājiet mūs tur dzīvot, jo bija doma pārcelt visu Kundziņsalas dzīvojamo rajonu uz citu vietu, jo mēs nevaram nekādā veidā nodrošināt kvalitatīvu dzīves vidi jūsu mazajai oāzītei, ko no visām pusēm iekļauj osta. Līdz ar to tur ir pretruna jau pašā plānojuma būtībā. Tāpēc tie pasākumi visi būtu jāveido un jārada tādi, ka dzīves vide būtu pietiekami kvalitatīva. Toreiz bija vienošanās, ka vienalga, kāda būtu šī dzīves vide, tikai atstājiet mūs tur, kur mēs esam. Tāpēc tika radīti noteikumi, kas bija šī brīža plānojumā, ka jauna dzīvojamā apbūve nevar šeit tikt īstenota un attīstīta, bet tā, kas jau ir, ir saglabājama, restaurējama un uzturama, protams, rēķinoties ar to, kāda ietekme ir no ostas. Paralēli tiek domāts un strādāts, kā uzlabot tehnoloģijas, kas ir apkārtējiem termināliem, lai pēc iespējas mazinātu šo ietekmi. Tas attiecas ne tikai uz Kundziņsalu, bet arī visiem citiem dzīvojamajiem rajoniem, kas ir tiešā ostas tuvumā, tāpēc tā problēma ir asa un sarežģīta. Bet es nevaru teikt, ka tā bija kļūda. Tā bija apzināta rīcība. Joprojām mums ir jāturpina diskutēt, ko ar šo dzīvojamo rajonu darīt. Vēlreiz uzsveru – ostu mēs nevaram aizcelt prom, jo tās ir pārāk lielas teritorijas, bet šo te pretrunu mums ir jārisina.

M. Kromāns: Sakiet, vai Ventspilī arī ir ostas teritorija? Kāda ir atšķirība starp Kundziņsalu un Mangaļsalu? Mēs esam savādāki cilvēki – ar zemāku izglītību vai otršķirīgi? **Kāpēc mēs nevaram dzīvot savrupmājā, maksāt nodokļus un nevaram dzīvot kādā no zonējumiem, kas atbilst savrupmājām?**

I. Purmale: Zonējums neko nemaina pēc būtības. Ietekme nav atkarīga no zonējuma.

M. Kromāns: Par Kundziņsalas teritoriju bija Tiesībsarga ziņojums pēc tam, kad Rīgas dome šo teritoriju iekļāva Ostas teritorijā. Tur tika norādīts, ka tā bijusi pretlikumīga darbība un nekustamo īpašumu, kur jūs zonējat ar Ostas teritoriju, nedrīkst celt jaunas mājas. Dzīvojamais rajons tiek degradēts. Piemēram, kaimiņš, kuram ir zemes gabals ar Ostas zonējumu, viņam nebūs iespējas celt, jūs samazināt īpašuma vērtību. Arī turpmāk ar Ostas vai rūpniecisko, vai transporta zonējumu nebūs iespējams celt privātmāju. Šīs teritorijas netiek apsaimniekotas un ir nolaistas. Kā rezultātā - tā ir, manuprāt, kļūda.

Mans priekšlikums – uz nākošo attīstības periodu tieši dzīvojamo zonu izklaut no Ostas teritorijas un izklaut kādā no dzīvojamajām zonām – vai nu savrupmāju apbūves teritorijā vai mazstāvu apbūves teritorijā, kas vairāk atbilst. Vai jauktas centra apbūves teritorijā, kas ir kompromiss starp ostas funkcijām un dzīvojamo rajonu, kur var arī būvēt blakus kaut kādas noliktavas vai attīstīt transporta risinājumus.

I. Sirmā: Paldies. Mēs šo priekšlikumu piefiksējām, bet šodien mums ir apsprišana par valsts un pašvaldību funkciju tematisko plānojumu. Kā jau kolēģe minēja, mums par Brīvostu būs atsevišķa diskusija, jo šis ir ļoti smags, specifisks jautājums, bet mēs nevarama aizkavēt klātesošo laiku ar ostas jautājumiem, jo jāpaspēj izdiskutēt cits tematiskais plānojums. Kundziņsalas biedrība noteikti tiks informēta par vietu un laiku, kad tiks diskutēts par Rīgas brīvostas tematisko plānojumu. Lūdzu respektējiet mūsu laiku.

M. Liepa-Zemeša: Turpinām par nekustamo īpašumu nodrošinājumu valsts un pašvaldības funkcijām. Galvenie risinājumi jaunajā Rīgas teritorijas plānojumā attiecībā uz augstākminētajām piecām funkcijām. *Saskaņā ar prezentāciju. (..)*

Jautājumi: Vai mēs varam nodefinēt standartu objektiem pašvaldības funkciju nodrošinājumam, kas būtu iekļaujams teritorijas plānojumā? Vai tāds standarts ir nepieciešams? Kāds tas varētu būt?

Diskusija bija vairāk par izglītības iestādēm.

A. Kalniņa: Es pārstāvu kultūru, bet ziņu aiznesīšu Departamentam, ka ir šāds jautājums.

M.Liepa-Zemeša: Vai par citiem objektiem ir kādi komentāri?

M. Moors: Es piekrītu par sociālo objektu nekoncentrēšanu, tikai konceptuāli jāsaprot. Sociālais objekts nav nekas atrauts no citiem un mums tos vajag tur, kur ir cilvēki. Jūsu projektā bija rakstīts – ja attīstās jauni dzīvojamie rajoni, sevišķi tās, kas ir pašvaldību mājas un tās pārsvarā ir maznodrošinātajiem, tur noteikti klāt ir jābūt sociālo pakalpojumu objektiem. Mēs esam secībā otrie. Manuprāt, jāieliek šāds princips: tur, kur tiek plānota iedzīvotāju jauna dzīves vietu radīšana, automātiski jāplāno izglītības, veselības un sociālo pakalpojumu objektu. Iepriekšējos gados esam saskārušies ar problēmu – ja to plāno atrauti. Daudzdzīvokļu mājās iekšā jau ir jāplāno telpas sociālajiem pakalpojumiem. Grūti saprast, ko jūs domājat ar sociālās aprūpes pakalpojumiem. Sociālie pakalpojumi ir ļoti daudzveidīgi. **Ja mēs taisām sociālo māju, tad tur ir jābūt dienas centram arī veciem cilvēkiem.** Mēs varam teikt, ka mēs tādu objektu negribam, bet tad tie cilvēki klīdīs pa ielām, mājām. Mēs nevaram ignorēt.

Jāsaprot, **sociālo pakalpojumu veidi ir dažādi.** Piemēram, dienas centri bērniem, kas nāk no ģimenēm, kur ir disfunkcija. Parasti redzamā daļa ir tie bērni ar uzvedības traucējumiem, jo tas ir rezultāts tam, ka ir tādas ģimenes, kurām ir kaut kādas problēmas.

Ja kaut kur notiek attīstība un koncentrējas cilvēki, vai nu tā ir jaunu māju būvniecība, arī tur kur ir privātās daudzdzīvokļu mājas, jo sākotnēji tur vajag viena rakstura sociālos pakalpojumus, kas ir izglītībai, pieskatīšanas funkcijai, bet pēc pieciem gadiem vai ātrāk šie dzīvokļi tiek izīrēti cilvēkiem, kam citas problēmas.

Atraut ideju, ka mums nevajag koncentrēt sociālos pakalpojumus, tam nav īsti kopskata. **Man liekas, ka ir jāieliek pilnīgi stabils princips: ja attīstās daudzdzīvokļu bloku rajonu (privāti vai pašvaldības, bet it īpaši pašvaldības), automātiski jābūt – veselība, izglītība, sociālie pakalpojumi. Kāds tam ir saturs, to var analizēt, kad nāk tuvāk rezultātam.**

A. Kalniņa: Klausoties diskusiju, vēlos piebilst. Ar kultūras objektiem ir samērā līdzīgi, tur gan ir sava specifika. Piemēram, **Bibliotēku likumā ir skaidri noteikts, ka attīstot kādu jaunu rajonu uz ~ 10 000 iedzīvotājiem ir jābūt pieejamai publiskai bibliotēkai.** Tur vairs nav diskusija, tas vienkārši ir jāņem vērā. Ja es nemaldos, tad vienā no pēdējiem rajoniem, ko attīstīja – Skanste – es publisko bibliotēku iekšā nemanīju, kaut gan priekšlikumus rakstījām.

Kas attiecas uz iespēju cilvēkiem saturīgi pavadīt brīvo laiku – kultūras centri, tur nav noteikts, cik tālu jābūt, uz cik cilvēkiem, pieejamībai, bet pieejamība, kas ir saprāta robežās. Ja cilvēkam bērns uz mūzikas skolu jāved cauri pus pilsētai, tas nav saprāta robežās. Arī pieejamība – ir 2, 3, 4 bērni uz vienu vietu konkursos. Bet piemērot tās ēkas, kā skolas, ko aiztaisa ciet, katrai nozarei ir sava specifiskā prasība. Kā to visu sabalansēt arī ar finansēm, šobrīd ideju nav. Tā ir liela nauda.

M. Liepa-Zemeša: Man ir pretjautājums. Kartoshēmās ir jaunās attīstības teritorijas, kurās prognozēts, ka attīstīsies jauna dzīvojamā apbūve, tur šobrīd nav pašvaldībai rezervētu teritoriju. Kā ar teritorijas plānojumu varētu veicināt šī tīklojuma pārklāšanos? Spēkā esošais teritorijas plānojums izvirza prasības veikt aprēķinus sociālās infrastruktūras nepieciešamībai,

kā arī veikt maksājumu infrastruktūras fondā. Varbūt ir kādi komentāri, kā tas ir vai nav darbojies līdz šim un ko vajadzētu mainīt?

A. Turlaja: Man pārdomas radās par jauno apbūves teritoriju veidošanu. Minēšu konkrētu piemēru par Sarkandaugavu, jo nezinu par pārējām apkaimēm. Šobrīd top detālplānojums – pārveidot bijušo rūpniecības teritoriju “Latvijas bērzs” par diezgan lielu dzīvojamo kvartālu, kas ir tieši Sarkandaugavas autentiskā centra tuvumā. **Kādā veidā skatās kopsakarību, lai nav tā, ka tikai jaunajās attīstības teritorijās paredz visu un tiek aizmirsts par jau esošajām teritorijām. Attīstot jaunās teritorijas, ne vienmēr nepieciešams tur visu salikt iekšā.** Tikpat labi - aizejot netālu vecajā teritorijā, arī ir pieejams tas pakalpojums. Skatīties vairāk kopsakarībā ar apkaimi, esošo apkaimes centru un tad papildināt.

M. Liepa-Zemeša: Arī tas bija mūsu secinājums. Ja mēs skatāmies nekustamo īpašumu nodrošinājumu, tad ir apkaimes, kur trūkst nekustamie īpašumi. Es gribu vaicāt Jums, vai būtu lietderīgi definēt kādas konkrētas apbūvētās apkaimes, kurās ir pašvaldības funkciju nepietiekamība. Teritorijas plānojumā mēs varētu varbūt iestrādāt atvieglojumus apbūves parametros. Vai tas būtu lietderīgi?

A. Turlaja: Jā, Sarkandaugavā ir nepieciešama kultūras funkcija. Es nedomāju tradicionālo kultūras namu. Jāskatās, kā to var aizvietot. Sarkandaugavā ir perfekta vieta, kur to varētu darīt un salikt, bet diemžēl tur ir jaukta statusa īpašuma piederība. Nezinu, kādā veidā pašvaldība to var risināt.

M. Liepa-Zemeša: Kultūra jau var būt gan privāta iniciatīva, gan pašvaldības. Kā to varētu veicināt?

A. Kalniņa: Privātā iniciatīva ir vispirms savu interešu virzīšana un ne vienmēr sakrīt ar pašvaldības interesēm. Katram ir drusku savādākas intereses. Ja mēs runājam par pašvaldības interesēm kultūras jomā, tai ir jābūt vietai, kur to klāstu var piedāvāt. **Piespiest privātu attīstītāju iestrādāt to, kas ir nepieciešams sabiedrībai kopumā, manuprāt, var, ja uzstāda plānos.** Nosakot, ka pašvaldība akceptē attīstītāja intereses, bet lai rajons labvēlīgi attīstītos, nepieciešamas arī citas lietas. **Runājot par kultūras piedāvājumi, ir jāskatās atšķirīgi: muzejiem nebūtu jābūt katrā apkaimē.** Ja tā ir izglītības iestāde, tai būs ierobežota pieejamība, jo tur, kur ir bērni, tur ir citi nosacījumi un katrs tur savu brīvo laiku nevar pavadīt. Domāju, ka **katrā vietā tai nav jābūt VEF vai Ziemeļblāzmas kultūras pils līmeņa.** Bija ļoti labs integrēts piedāvājums Latgales priekšpilsētā – multifunkcionālais centrs, kas līdz projektam tika un tā tas apstājās. Tās telpas, uz kurām mēs lielākoties ceram pretendēt, tās nav domātas tā, ka pilnvērtīgi kultūras funkciju tur var ievietot. Piemēram, Čiekurkalnā filiālbibliotēka atrodas privātās telpās, jo tur nav pašvaldības telpas, kur izvietot filiālbibliotēku, bet cilvēkiem tā ir nepieciešama.

I. Sirmā: Vēlos precizēt, stratēģiski saprast attiecībā uz kultūras funkcijas sekmēšanu un attīstību. Kurš ir tas pareizais virziens, kas būtu jāiet? Vai mums būtu jānosaka teritorijas plānojumā konkrētiem objektiem, ka jāatrodas. Jūs minējāt prasību, ka bibliotēkai jābūt uz ~ 10 000 iedzīvotājiem. Mums būtu jādefinē konkrētie objekti uz iedzīvotāju skaitu, kas būtu obligātā prasība un no šīs prasības izriet, ka pašvaldība kopā ar privātiem meklē teritoriju, ēkas, kur šo funkciju nodrošināt? Vai otrs stratēģiskais virziens, ko Jūs minējāt, mēs attīstām

daudzfunkcionālus objektus, kur koncentrējas visas kultūras funkcijas. Vai šie abi virzieni ir kombinējami?

A. Kalniņa: Tie ir kombinējami. **Ja apkaimē iedzīvotāju blīvums ir ļoti mazs un tur ir 10 bērni, nav jēgas taisīt kultūrizglītības iestādi. Ir jāskatās, kā tas iet kopā ar pārējām apkaimēm.** Bet tā kā ir šobrīd, ka uz Mežciema, Pļavnieku, Juglas, Purvciema pusi ir viena mūzikas skola, Latgales priekšpilsētā arī ir viena, tas nav normāli. Tās ir koncentrējušās tur, kur kādreiz ir bijušas izvietotas. Ne tāpēc, ka mēs tā esam gribējuši, bet tāpēc, ka gadu desmitiem tā ir izveidojies. Kultūras centri pārsvarā ir Rīgas centrā, bet no otras puses, ļoti daudzi iedzīvotāji nemaz neskatās uz savām apkaimēm, bet arī grib braukt uz Rīgas centru piedalīties kultūras dzīvē. Šeit ir jāskatās divi virzieni. **Tas, kas ir stingri definēts, kā bibliotēkas, tur ir savi pamati, pasaules pieredze, tam vajadzētu būt stingri definētam tad, kad kādu teritoriju attīsta. Tas, kas attiecas uz pārējo kultūras piedāvājumu, jāskatās, kā to var kombinēt pa apkaimēm.** Bolderājā un Vecmīlgrāvi katrā ir pa mūzikas skolai, tur nav problēmu. Pļavnieku, Mežciema, Purvciema iedzīvotājiem tās ir problēmas. Es pieļauju, ka arī otrā pusē ne visi ir apmierināti, ka bērns ir jāved uz Pārdaugavu, Graudu ielu vai citur. **Jāskatās arī par transportu.** Rīga nav milzīga metropole, ja tas ir ērti pieejams ar transportu, tas ir cits jautājums. **Es nedomāju, ka katrā apkaimē šis pakalpojums ir pieejams 300 vai 500 metru attālumā. Tas, ka šīs lietas vajag kombinēt, izejot no iedzīvotāju daudzuma un vecuma.**

P. Puķītis: Jāuzsver, ka **mums nevajadzētu koncentrēties tikai uz pašvaldībai piederošām teritorijām un īpašumiem.** Jāatceras, ka varam skatīties droši uz citām personām piederošiem īpašumiem, ja mēs paši tiekam skaidrībā ar kritērijiem un spējam tos nopamatot. Tādā gadījumā, manuprāt, mēs varam iezīmēt šos izmantošanas mērķus arī privātās teritorijās, sākotnēji sagaidot, ka privātais vai valsts attīstīs šo funkciju, ko esam paredzējuši. Ja tas nav iespējams vai tas ir akūti, tad varam skatīties uz iespēju šo teritoriju iegūt pašvaldības īpašumā. Nevajadzētu šo līniju pārāk treknu novilkt starp pašvaldībai piederošiem un citām personām piederošiem īpašumiem. Galvenais ir koncentrēties uz kritērijiem un spēt tos pamatot.

A. Kušķis: Es līdzīgi gribēju jautāt. Vai mēs runājam par to, kas ir pašvaldības īpašumā un to, ko pašvaldība nodrošina vai skatāmies uz citām iespējām. Pamazām diskusija virzās uz to, ka **mēs varam sadarboties gan ar privātpašnieku, gan privāto pakalpojuma nodrošinātāju.** Mēs tiecamies pēc gala rezultāta, kas būs teritorijas plānojums ar apbūves noteikumiem. Bet šobrīd mēs strādājam ar tematisko plānojumu, kas ir brīvs dokuments, kas būs saistošs mums visiem pašvaldības darbiniekiem un tajā varam iezīmēt plašākā satura darbības. Ne tikai iezīmējot plānā, bet domājot, kā nodrošināt vajadzīgo pakalpojumu, kur nav pašiem savu īpašumu.

M. Liepa-Zemeša: Mūsu redzējums ir tāds, ka tam vajadzētu būt elastīgam. Ņemot vērā, ka viss ir mainīgs, tai skaitā iedzīvotāju skaits, mēs gribam, lai teritorijas plānojumā tas ir iespējami elastīgi noteikts. Gan privātie varētu īstenot savas funkcijas, gan arī pašvaldība. Pieļaut šo iespējamību. Šie kritēriji attēlo vēlamo situāciju, uz kuru jāvirzās pašvaldībai, nodrošinot nekustamos īpašumus pašvaldības funkciju īstenošanai, bet funkciju īstenošanai tajos varētu gan pašvaldība, gan privātpersonas. Galvenais nodrošināt funkcijas pieejamību iedzīvotājiem.

K. Ābolaņa: Man komentārs par ceturto risinājumu, kas ir iespējas objektos līdz pamatfunkcijas īstenošanai atļaut pagaidu izmantošanu – to attīstīt vairāk un smalkāk. Tieši izstrādājot veidus, kā arī privātie īpašumi var tikt izmantoti nepieciešamajai funkcijai. Komentējot otro risinājumu, es domāju, ka neviens apkaimē nebūs laimīgs, ja būs atvieglojums augstumam, insolācijai, troksnim, lai tikai iebīdītu vajadzīgo objektu apkaimē. **Liekas, ka atvieglojumi ir ārkārtīgi kritiski jāskatās.**

Skatoties sasaisti ar Mājokļu attīstības tematisko plānojumu, mēs nerunājam par jaunajām attīstības teritorijām. **Cik mājokļu mums ir nepieciešams?** Piemēram, Ezerparkā jau trīs pārdevēji nomainījušies, jo vienkārši cilvēkiem nevajag ne tādā vietā, ne tādā izpildījumā, tur diez vai ies zem tiem skursteņiem dzīvot. **Kritiski jāizvērtē, vai tiešām jāliek uzsvars uz jaunām attīstāmajām apkaimēm** - klajš piemērs jūsu funkcijām, ka jaunā tramvaja līnija ir ieplānota uz Skansti, kas pašlaik ir tukšs klajums.

Otrs **priekšlikums** Jums ciešākai sadarbībai ar Īpašuma departamentu. Lai neuzliktu pašvaldības budžetam un atlikušajiem iedzīvotājiem papildus slogu, ka visu var attīstīt privātās telpās. Piemērs ir Skolas iela. Par pašvaldības vai Eiropas naudu izremontēja skolu un pēc diviem gadiem aiztaisīja ciet un pēc mēneša pārdod izolē privātajiem. Tur vajadzīga rūpīgāka skatīšanās, jo iedzīvotāji to redz.

Komentārs **par kultūras iestādēm, kas ir attīstāmas šeit un Transporta tematiskajā plānojumā, neesamību var teicami atrisināt, ja objektu novieto ar ļoti labi pieejamu.** Uzskatāmais piemērs par mūzikas skolu – viss Purvciems, Mežciems, Pļavnieki, Mežaparks, Čiekurkalns – viņiem nav tieši pieejams Kronvalda bulvāris, kur pretī ir Skolas iela un tikko noprivatizētā ēka. Tā ir izcili pieejama, ja ir laba sabiedriskā transporta satiksme. Tad nav problēmas bērnam atļaut piecas, desmit pieturas pabraukt uz centru, bet lai nav pārsēšanās. To var risināt tādā veidā.

I. Sirmā: Visu šo klausoties, es saprotu, ka kultūras objekts mums ir jāsadala divās atsevišķās kategorijās. Citādi mēs nesaprotamies, par kādiem objektiem ir runa. Šīs divas kategorijas, kas nodalāmas, atšķiras ar to, ka pirmā kategorija ir kultūras objekts, kas nodrošina pakalpojumu bez maksas, publiski pieejamu. Tie ir pašvaldības kultūras centri, kur iedzīvotāji, bērni, jaunieši iet vai nu baudīt kultūru vai attīstīt savas prasmes un spējas. Otra kategorija ir, kur kultūras pakalpojumu iedzīvotāji pērk – kinoteātri, koncertzāles vai izklaides objekti. Tajā brīdī, kad mēs nedefinējam šīs divas kategorijas, rodas jautājums, kura no kategorijām ir nodrošināma privātipašumā un kura ir nodrošināma mums kā pašvaldībai. Baidos, ja privātipašniekam uzliks par pienākumu organizēt bezmaksas kultūras funkciju, tad nekas nesanāks. Atgriežoties pie kritērijiem, jautājums sekojošs: jāprecizē, kas ir kultūras objekti, kas jānodrošina pašvaldībai un pie kāda iedzīvotāju skaita, vai tas ir kritērijs attālumam no dzīvojamām teritorijām un vai tas ir obligāts katrā apkaimē? Kultūra kā pakalpojums radīsies atbilstoši pieprasījumam. Jautājums ir par pirmo kategoriju, kas ir kultūras pakalpojums kā bezmaksas pakalpojums.

A. Kalniņa: Protams, privātais uzņēmējs skatās, ko viņš var izdarīt. Privātais uzņēmējs darbojas “Palladium”, “Dailes nams”. Tā ir kultūra, visiem tas ir interesanti un tas ir skaisti. Pašvaldības rūpe, lai cilvēkam, kurš dzīvo Rīgā, ir iespēja saturīgi pavadīt savu brīvo laiku, attīstīt savus talantus, piedalīties Dziesmu svētku procesa nodrošināšanā, kas ir mūsu rūpe, lai tautas nemateriālais mantojums neiet zudībā.

Vēlos pieminēt – **mums ir lieliska pieredze, kā sadarbojas dažādas jomas savā starpā. Piemēram, Katoļu iela, kur ir sociālais dienas centrs un bibliotēkas filiāle.** Vai Bērnu slimnīcā ir mūsu bibliotēka, bet tur ir valsts funkcija. Cietumā ir bibliotēka. **Šāda veida**

sadarbības arī ir nepieciešamas. Tas nav atkarīgs tikai no dažiem kritērijiem. Bet pateikt, kādus kritērijus – es šobrīd neesmu gatava.

P. Puķītis: Man liekas loģiska tāda pieeja. Gan attiecībā uz kultūru, gan pirmsskolas izglītību. **Ļaut privātajiem darboties autonomi un ne tik daudz skatīties, vai tas ir maksas pakalpojums vai nav maksas pakalpojums,** jo ne jau visi varēs samaksāt. **Skatīties galvenokārt uz to, lai pašvaldības funkcijas pilda.** Ja privātais paralēli veic, viņš tikai atbalsta pašvaldību. Acīmredzot, pieprasījums tajā brīdī ir lielāks, nekā pašvaldība to spēj nodrošināt. Pašvaldībai jāraugās, lai nodrošinājums būtu un tajā brīdī, kad privātajam vairs tas nerentēsies, tad pašvaldība varēs pateikt, ka tā to darbiņu ir padarījusi un funkciju ir pilnībā nodrošinājusi. Mums ir jāraugās vai tā ir kultūra vai izklaide, tas ir vēl viens kritērijs. Izklaides jomā pašvaldībai varbūt mazāk vajadzētu, tas, protams, politiķiem jājautā.

A. Turlaja: Vēlos ieteikt – varbūt var **izmantot kartēšanas metodi, uzliekot kartē uz Rīgas un apkaimēm ne tikai, kur ir kultūras iestādes, bet kāds ir šo kultūras iestāžu piedāvājums. Piemēram, vienā apkaimē tā ir koncertzāle, citā mūzikas skola. Tad savilkt un skatīties, no kurām apkaimēm ir jābrauc uz šo vietu.** Es pati dzīvoju Sarkandaugavā un braucu uz mūzikas skolu uz Vecmīlgrāvi un bija labi. Varbūt Sarkandaugavā var būt deju skola un tie, kuriem apkaimēs nav deju skola, brauc šurp un otrādi. Piekrītu, ka ne visur ir jābūt visam. Līdz ar to kartēšana varētu palīdzēt. **Labprāt vēlāk iesniegtu rakstiski savu piedāvājumu.** Kas attiecas uz privātām teritorijām, varbūt var pārcelt, ne veidojot jaunu. Varbūt privātie būtu ieinteresēti tādā sadarbībā.

K. Āboliņa: Runājot par telpām. **Priekšlikums sadalīt bezmaksas kultūru un maksas kultūru ir ļoti vērtīgi attīstāms. Īpaši paskatoties pašdarbības aspektu,** kas ir vēl viens atslēgvārds. Runājot par telpām **ir resursi, kur nevajag jaunu resursu iezonēt – tās ir skolas.** Nesen pieņēma likumu, ja kaut kas notiek pēc stundām, ir jāirē skolas telpas, arī pašdarbībai, kas, manuprāt, ir absurdi, jo es kā pašvaldības iedzīvotājs ar saviem nodokļiem jau maksāju par šīs skolas uzturēšanu. Un lai vēl ietu nodarboties pulciņā, man dubultā vēl jāsamaksā par siltu vai ko citu. Cita lieta ir par apkopēju. **Bet skola kā telpisks resurss, lai neveidotu dubulto sistēmu, kur viss ir pa pusei noslogots.**

M. Zīra: Es jau rakstīju jautājumu komentāros, ko iesniedzu. Ja mēs skatāmies uz pakalpojumu plašāk, piemēram, publiskais pakalpojums, bet to nodrošina privātie. Ja mēs uzliekam uz kartes privātās iestādes, kas nodrošina publisko pakalpojumu, tad tā aina varbūt ir savādāka. Pašvaldība un valsts savā mērā to dotē. Tendence jau ir, ka palielinās privāto vispārīzglītojošo vidusskolu skaits. Varbūt tā ir **alternatīva. Pašvaldībai nav zemes, bet maksā privātajam zināmu naudas summu un paši to pakalpojumu pērkam.**

P. Puķītis: Vēlos atgādināt to, ko es atceros, kāpēc tādas privātās bērnu dārza iestādes vispār radās un attīstījās, kļuva arvien vairāk. Tāpēc, ka Rīgas pašvaldība nespēja nodrošināta pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm. Tas ir kā plāksteris un tas ir jāatceras. Šobrīd mēs ar to esam apmierināti un turpinām uz priekšu. Būtu **jāsaprot, vai mēs kā pašvaldība pilnībā uzņemamies atbildību vai tikai tik daudz, kā atvērt maciņu pabalstīt šos privātos.**

Jāraugās distancēti – no privātā sektora ļaujot autonomi darboties un pašvaldībai tomēr apņemties nodrošināt to, ko likums nosaka. Pateikt **paldies privātajiem, ka viņi piepilda šo robu, bet apzināties, ka tā ir mūsu atbildība.**

M. Liepa-Zemeša: Privātos var atbalstīt ar daudziem citiem instrumentiem. Tas bieži vien nav saistīts ar teritoriju un teritoriālo nodrošinājumu. Pie principa, ka mēs kā atļautās izmantošanas jaunajā teritorijas plānojumā maksimāli liekam šīs pašvaldības funkcijas, mēs paliekam.

M. Liepa-Zemeša prezentē risinājumus drošības funkcijas īstenošanai.

A. Kušķis: Es domāju, ka **ieslodzījuma vieta zināmā mērā ir specifiska un tā nebūtu kā normāla izmantošana jauktā centra apbūvē, tā ir ar īpašiem nosacījumiem, lai nebūtu tā, ka tas ir jebkurā vietā pieļaujams bez papildus kritērijiem.**

Par pēdējo - ļoti atbalstāmi, ka šādi punktveida drošības nodrošināšanas punkti ir jebkur. Varbūt par savrupmāju var diskutēt. Ja tā ir centra zona, tad arī tādā varētu būt, piemēram, apkaimes centrā.

M. Liepa-Zemeša prezentē par valsts un starptautisko institūciju un organizāciju darbību.

Komentāru nav.

M. Liepa-Zemeša prezentē par apkaimju centriem.

Vai vienā apkaimē var būt vairāki centri? Vai tie ir identificējami, nosakāmi un tiem radāmas prasības?

I. Neļķe: Ja skatāmies uz Bergiem, iedzīvotāju aptaujā bija minēts gan Brīvdabas muzejs, kas ir valsts nozīmes objekts, gan mūsu pašu iedzīvotāju iecienīta vieta, kas ir pašvaldības īpašums, netālu no ezera krasta, kur ir notikušas visas gan biedrības organizētās aktivitātes, gan iedzīvotājiem tur ir patīkami pulcēties un tas ir darīts gadu desmitiem. Brīvdabas muzejs nebūtu apkaimes centrs, bet gan objekts, ar ko identificējas apkaime. **Par apkaimes centru varbūt tiešām ir iespēja attīstīt konkrēto vietu, kur ir iespēja cilvēkiem. Tur nav būves, ēkas, tā vieta, lauks, bet tur cilvēki tiešām pulcējas un labiekārto, lai kopīgi pavadītu laiku, organizē pasākumus.**

M. Liepa-Zemeša: Jūsu priekšlikums, ka Bergos ir nosakāms apkaimes centrs, pie ezera pašvaldības zemes gabalā.

I. Neļķe: Adrese ir **Uguns iela bez numura.**

M. Liepa-Zemeša: Labi, paldies par komentāru.

K. Āboliņa: Jautājums, lai atbildētu uz Jūsu jautājumu. Kāpēc ir mērķis – identificēt uz papīra apkaimju centrus, ja iedzīvotājiem jau šie centri eksistē?

M. Liepa-Zemeša: Mērķis tāds, ka mēs domājam, ka ir nepieciešams iestrādāt kādas prasības plānošanas dokumentos, iespējams, teritorijas plānojumā, lai uzliktu kādus pienākumus vai atbildību gan privātajiem attīstītājiem, gan pašvaldībai šajās centru teritorijās.

K. Āboliņa: Priekšlikums **respektēt to, kur iedzīvotājiem jau pašlaik ir centri.** Par Čiekurkalnu skatījos, ka iedzīvotāji ir atzīmējuši, kur tas ir, bet šeit kartē neparādās. Zinot Sarkandaugavas piemēru, ierosinājums – maksimāli respektēt un neizjaukt, jo ar šī autoceļa palīdzību vai pasta nodaļas likvidēšanu, kā Čiekurklanā pie “Maxima”, tur ir centrs, kur

izņēma vienu, otru funkciju ārā un palikusi tikai "Maxima". Tādā veidā būtībā izjauc centru. **Priekšlikums respektēt to, kāpēc iedzīvotāji tur pulcējas.**

M. Liepa-Zemeša: tas ir viens no principiem, ko mēs arī vēlētos, nosakot centrus. Mēģinot pieturēties, ka pašvaldības funkcijas tiek koncentrētas šajos apkaimes centros un akumulējot iedzīvotāju aktivitāti tur. Par Čiekurkalnu mums bija diskusiju objekts, jo tur šī vieta pie veikala "Maxima" tika nosaukta iedzīvotāju aptaujā, bet šobrīd tur netiek nodrošināta nekāda pašvaldības funkcija. Tur ir tikai pašvaldības teritorija ielu sarkanajās līnijās. Jautājums – kādā veidā mēs varētu veicināt šī centra veidošanos šādā situācijā? Ielas ir šauras, maz ir iespēju attīstīties.

K. Āboliņa: Mežaparkā iezīmētajā centra arī nav nevienas pašvaldības funkcijas. Vienkārši tā ir sanācis, ka iedzīvotājiem tā ir jāiet.

M. Liepa-Zemeša: Jūsu ierosinājums par Čiekurkalnu būtu, ka tur būtu nosakāms centrs?

K. Āboliņa: Katrā ziņā respektējams, protams, visu ļoti izkropļos maģistrāle, dublieris. Tas visu nogriež, atgriež, sadala, pārtrauc saites, kustības. **Ierosinājums Čiekurkalnam respektēt to, ko iedzīvotāji ir noteikuši.**

P. Puķītis: Kā Rīgas iedzīvotājs. **Vai apkaimē vajadzētu noteikt tikai vienu centru?** Zinot Zolitūdes un Imantas situāciju. Skatos, kartē ir iezīmēts, ka apkaimes centrs Zolitūdē ir pie Imantas stacijas. Pasts un tādi pakalpojumi, kas ir no padomju laika jau ir, tie ir Zolitūdes centrā Ruses ielā. Imantas stacijā ir vairāk pirkšanas pakalpojumi. Ruses ielā, kur bija pašvaldības pakalpojumi, vairs nav bibliotēkas. Nezinu, vai atbilst sabiedriskiem noteikumiem, bet lai es nokļūtu bibliotēkā, man ir jāpāriet dzelzceļa stacija un jānonāk Imantā, kur hokeju spēlē. Vēlos teikt, ka **man ir sajūta, ka apkaimju robežas nevajadzētu uztvert pārāk nopietni**, katrā gadījumā nekā valstu robežas. Jūs esat iezīmējuši vienu kopēju centru **Šampēterim un Zaslaukam. Tas ir piemērs, ka vajadzētu būt fleksiblākiem attiecībā uz šiem jautājumiem.** Zolitūdes piemērs parāda, ka pieturoties pie kritērija – viens centrs vienā apkaimē, mēs varam nokļūt ne tur, kur esam vēlējušies.

A. Kušķis: Vēlos papildināt un pievienoties. Tieši gribēju aicināt, ka **apkaimes Rīgā ir tik bezgala dažādas, ka nedrīkstētu dzelžaini pielietot vienus ārkārtīgi stingrus kritērijus.** Jautājumu liste, kas redzama, tie visi varētu būt **kritēriji apkaimes centra definēšanai, atkarībā no tā, cik daudz iedzīvotāji, kāda ir konfigurācija, kādas iekšējās saites var nodrošināt.** Normāli būtu, ja lielākajai daļai būs izteikti viens centrs, bet **noteikti ir jāpieļauj situācija, ka kaut kur iekšēji ir policentrija, jo funkcijas iekšēji mākslīgi netiks pārvietotas, ja jau tur izvietojušās.** Vairākām apkaimēs arī varētu būt viens centrs, jo "tas ir tikai priekšlikums", saskaņā ar G. Ruskula teikto. Laika gaitā robežas var attīstīties un mainīties. Ja nav identificēts, jāmeklē un attīstīties perspektīvā.

Bija teikums, ka **"mums tur nav nekā, tikai iela pašvaldībai piederošās sarkanajās līnijās". Tas ir ļoti daudz. Ja arī cita nekā nav to ielu var padarīt skaistu un pievilcīgu kaut kādā noteiktā posmā, ar kvalitatīvu publisko ārtelpu, labiekārtojumu.** Tad arī pārējais vieglāk attīstīsies.

K. Āboliņa: Par apkaimēm. Būtiski ir saistīt ar pamatpakalpojumiem. **Kvalitatīvas vides veidošanos nosaka, vai tur ir enkurobjekti. Pamatpakalpojumi: ārsts, skola, sabiedriskā**

transporta pietura, parciņš, veikals. Ja tas nav koncentrēts uz vienas līnijas vienā centriņā, tad tā var būt dispersa. Mežaparka apkaimes stiprumu un kopienu var likvidēt, likvidējot Mežaparka sākumskolu, kas nav nekādā saistībā ar centriņu. Bet visas aktivitātes notiek tikai tāpēc, ka tur ir sākumskola apkaimes teritorijā.

M. Liepa-Zemeša: Runājot par policentriskumu. Vai pašvaldībai nebūtu ērtāk, ka būtu viens centrs katrā apkaimē, kur vairāk ieguldīt resursus un veidot to kā vienu galveno. Protams, neatstājot novārtā pārējos, bet koncentrējot uzmanību uz vienu.

A. Turlaja: Jā, dažreiz tas ir izdevīgāk, ja iedzīvotāji to centru ir jau nodefinējuši. Sarkandaugavas gadījumā tā ir Tilta iela, kas ir tranzīta iela, cilvēku tranzīta iela, pakalpojumu pieejamība un attālumi no pārējām iestādēm. Piemēram, **iesēdinot tur vēl vienu enkurobjektu, kā bibliotēku, kas atrodas mazliet citur, apkārt savelkas pārējie pakalpojumi un iespējas izmantot pašvaldības teritorijas, kas pašlaik ir privātās vai daļēji privātās un tādā veidā veidojot spilgtu, pamanāmu publisko ārtelpu. Apkaimju centri veido imidžu par apkaimi.** Ja līdz šim, braucot caur Sarkandaugavu, ar apkaimi asociējās vienīgi sastrēgumi, kas tās arī ir, tad nākotnē tas ir kā centrs, kas izskatās labi, iela ir sakārtota. Tas padara labāku apkaimes imidžu un cilvēki varbūt labprāt izvēlēties dzīvot Sarkandaugavā, nevis braukt ārpus Rīgas. Manuprāt, tas ir svarīgi. Katra apkaime ir ļoti individuāla, tāpēc jāskatās pēc tā, kas tur ir.

M. Liepa-Zemeša: Jūs katrs noteikti pārstāvat kādu apkaimi. Vai ir kāds komentārs par šiem noteiktajiem centriem?

M. Kromāns: Man piemērs ir par Kundziņsalu. **Kundziņsalā nav nepieciešams tāds īpašs centrs.** Mums ir savrupmāju apbūve. Mums ir kā Dārziņos, kur arī nav identificēts centrs. Paldies Rīgas domes pētījumam, mēs arī identificējām, ka iedzīvotājiem trūkst asociāciju ar apkaimi. Tāpēc mēs piesaistījām Latvijas Mākslas akadēmiju, tika izstrādāti dažādi studiju darbi, un dažas no idejām tika ieviestas. Piemēram, viena no idejām bija bērnu un jauniešu laukums, kuru mēs Kundziņsalā izveidojām un tagad mēs šo vietu asociējam ne tikai ar sabiedriskā transporta galapunktu, bet mēs sevi asociējam bērnu un jauniešu laukumu, kas ceļ iedzīvotāju pašapziņu. **Psiholoģiski iedzīvotājiem ir svarīgi iedzīvotājiem izvēlēties šo centru, bet funkcionāli mums ir skaidrs, ka mums nebūs ne skola, ne sociālā aprūpe, mums tas viss tiks nodrošināts Sarkandaugavā.** Bet kartē, ja šeit atzīmē, var arī nebūt. Mums sirdī ir centrs - katram varbūt ir savs privātais dārziņš, citam bērnu un jauniešu laukums.

G. Kļaviņa: Varu teikt par Pļavniekiem, kur noteikts, ka apkaimes centrs ir A. Saharova iela. No vienas puses tam var piekrist, tā ir lielākā iela Pļavniekos, bet tajā pašā laikā, daudzus gadus tur dzīvojot, par nosacītiem centriem varētu uzskatīt trīs. **Par centriem ir uzskatāmas tādas vietas, kur tiek sniegti dažādi pakalpojumi.** A. Saharova ielā ir medicīnas centrs un "Maxima". Tas veido šo centru. Savukārt A. Deglava un Ulbrokas ielas rajonā ir ģimenes ārstu prakse, cits veikals, citi pakalpojumi. Kur tiek koncentrēti pakalpojumi, tur ir šie centri. Un tas nav saistīts ar vienu konkrētu apkaimi. Tas ir saistīts ar to, kādā veidā šie pakalpojumi ir izvietojušies. Mana sajūta – A. Deglava un Ulbrokas ielas rajonā - ja pasts pārvāktos uz citām telpām, pārvāktos ģimenes ārsti, tas nozīmē, ka šis **centrs automātiski mainīsies, pārvietosies līdz ar enkurobjektiem.** To mēs nekad nevaram paredzēt. Mēs zinām, kā situāciju ietekmē tādi lieli uzņēmumi kā "Rimi" un "Maxima", kas regulē situāciju apkaimēs.

M. Liepa-Zemeša: Vēlos vēlreiz atgādināt, ka šodien runājam par pašvaldības lomu apkaimju centru veicināšanā.

P. Puķītis: Man jautājums par Torņakalnu. Izskatās, ka iedzīvotāji bija ieteikuši veidot centru citādi, ap Torņakalna baznīcu. Tas, ko šobrīd redzu, tur ir iezīmēta Torņakalna dzelzceļa stacija. Šeit laikam īpašumtiesības ir nospēlējušas lomu.

M. Liepa-Zemeša: Arī, bet ne tikai. Iedzīvotāji bija nosaukuši gan vienu, gan otru. Iespējams, ka procentuāli arī stacijai bija vairāk balsu.

P. Puķītis: Neesmu Torņakalna pazinējs, bet, skatoties kartē un zinot Vienības gatvi un krustojumu ar K. Ulmaņa gatvi, man nesaliekas piedāvājums kopā ar reālo situāciju. Tāpēc **nevajag pārāk koncentrēties uz pašvaldībai piederošajiem īpašumiem. Mēs varbūt varam ne tur trāpīt.**

M. Liepa-Zemeša: Mēs esam to ņēmuši vērā un shēmās ir rādīts, ka ir īpašāk atzīmētas pašvaldības teritorijas, kas pieguļ centriem. Ir kāds ierosinājums, kādā veidā varam veicināt? Viens ir ielu telpa un tur veicamie ieguldījumi. Varbūt ir citi priekšlikumi.

I. Sirmā: Es gribētu, lai Īpašuma departaments min kādu pašvaldības un privātīpašnieka sadarbības piemēru. Kādā veidā pašvaldībai ar privāto veiksmīgi sadarbojoties var nodrošināt pašvaldības funkcijas? Mums Pilsētas attīstības departamentā nav zināmi daudzi veiksmīgi piemēri, tāpēc arī šī plāna pamatā visa telpiskā struktūra un risinājumi ir balstīti uz pašvaldības īpašumiem.

P. Puķītis: Šobrīd neesmu izpētījis visu šo pētījumu, kas veikts Pilsētas attīstības departamentā. Manuprāt, ir jāraugās, kur pašvaldības pakalpojumi jau šobrīd tiek nodrošināti. Ja par Torņakalnu, diez vai mēs tur atradīsim veselības iestādes, izglītības iestādes, labklājības iestādes. Būtu jākoncentrējas tur, kur jau ir, ja citi kritēriji nenorāda uz citu vietu. Par privāto un pašvaldības sadarbību, tādu piemēru uzreiz nav, bet man jautājums nebija par to, kā organizēsīm sadarbību, bet par to, kur vēlamies šos centrus redzēt, izmantojot plānošanas instrumentu. Pēc tam raudzīties, kā pašvaldība ar saviem īpašumiem vai citiem instrumentiem var atbalstīt šo visu. **Koncentrēties uz plānošanu, ne tik daudz īpašumtiesību sadalījumu.**

I. Sirmā: Ja plānošana nebūs saistīta ar plānojuma īstenošanu, tas plāns nebūs dzīvot spējīgs. Tāpēc mums ir jāsaprot, kādas ir reālās plānojumā noteikto risinājumu īstenošanas iespējas. Ja tādas nav vai ir stipri apgrūtinātas, tas šis plānojums nekam neder.

B. Pope-Veisa: Mangaļsalā ir šī problēma, ka atzīmētā apkaime visa ir privātīpašnieku vai Rīgas brīvostas zeme. **Mēs esam priecīgi par iekļaušanu un mums ir apkaimju centrs, bet mēs arī vēlētos uz turpmāku pašvaldības atbalstu, arī mazliet attīstīt.** Neprasām ne bērnu dārzus, ne slimnīcas, bet **bērnu laukumiņu.** To centru, kas jau šobrīd ir, **palīdzēt attīstīt.**

A. Turlaja: Domāju, ka **labprāt palīdzētu Pilsētas attīstības departamentam, uzliekot uz kartes zemes gabalu numurus un aizsūtot arī Īpašuma departamentam, kāds ir mūsu redzējums.**

A. Kalniņa: Man nepalika skaidrs, kāpēc par katru cenu katrā apkaimē vajag centru. Es dzīvoju **Ziepniekkalnā, tas ir milzīgs guļamrajons, kas ielikts bijušajā un apkārt esošajā privātajā apbūvē. Tas, ka tur kaut kādā vietā kaut kad ir bijuši paredzēti veikali, tas nav centrs.** Tas, ka tur ir valsts funkcija - pasts, tas nav centrs. Tas, ka tur ir skolas, tas nav centrs. **Ir viena liela iela, pa kuru iet sabiedriskais transports un visi aiztek un attek uz savām guļvietām.** Kādu pašvaldības funkciju bez izglītības tur var nodrošināt? Tam nav ne vietas, ne vajadzības. Priekš manis tā ir guļamvieta un es zinu daudzu cilvēkus, kas tā domā. Bet Rīgai ir vēsturiskais centrs. Ja man būs mazbērni, tad varbūt es par to domāšu savādāk, bet skola tur ir pieejama. Es īsti nesaprotu šo diskusiju par centru. Medicīnas pakalpojumi - tās lielākoties ir ģimenes ārstu privātprakses. Pašvaldībai tur izīrē kādu telpu. **Jautājums ir par šo centru – kāpēc to vispār vajag apzīmēt un kādu pašvaldības funkciju tur ielikt?**

M. Liepa-Zemeša: Par šo es jau sākumā skaidroju. Mēs esam daudz diskutējuši par apkaimju robežām. Tās varbūt nav īsti korektas, bet apkaimju ideja ietver iedzīvotāju kopību, apkaimju identitāti. Bet ja arī šīs robežas nav korektas, tad centrs varētu būt viens no akumulējušiem teritoriāliem lielumiem, kas nākotnē varētu tikt attīstīts un apkaimju ideja gan iedzīvotājos, gan pārējā Rīgas iedzīvotāju uzskatos mainīties un uzlaboties.

I. Sirmā: Vēlos atbildēt uz jautājumu, kāpēc ir vajadzīgs centrs, un kāpēc mēs tieši šodien par to runājam. Vairāk šis jautājums ir par publiskās ārtelpas kvalitāti, kas tiks diskutēts nākamajā, mūsu pēdējā cikla sanāksmē. Ņemot vērā, ka publisko ārtlepu lielā mērā veido ielas, laukumi, kas ir pašvaldības pārziņā nodrošināt šo telpu kvalitāti, tāpēc mēs šodien gribējām sākt padiskutēt par to. Centri tādā izpratnē kā cilvēku pulcēšanās, koncentrēšanas vieta, kur ikdienā uzturas, domāt par šo teritoriju publiskās ārtelpas kvalitātes uzlabošanu. Tā bija pamatā tā ideja. Pašvaldība ir atbildīga par publiskās ārtelpas dizainu, uzlabošanu, apstādījumiem. Labs novietojums veiksmīgi sanāk tādās situācijās, kur pašvaldības funkcija jau tiek realizēta ārpus sarkanām līnijām vai tie ir pašvaldības objekti vai rezervētie zemes gabali. Tās ir ļoti veiksmīgas situācijas, bet nav obligāts priekšnoteikums. Tāpēc mēs šodien jau gribējām sākt diskusiju par to, par ko pamatā plānojam runāt nākamajā nedēļā.

M. Liepa-Zemeša: Par prasībām apkaimju centriem, ko esam izvirzījuši līdz šim. Kādiem ir jābūt apkaimju centriem? Galvenais priekšnoteikums centru attīstībā ir sadarbība. Privātā sektora un pašvaldības sadarbība. Centri ir socializēšanās un pulcēšanās vieta, tā ir daudzfunkcionāla vieta ar dažādiem pakalpojumiem, tā ir atpūtas un rekreācijas vieta apkaimes iedzīvotājiem, tā ir estētiski sakārtota, pievilcīga, patīkama vieta, tā ir kultūrvēsturiski nozīmīga vieta, kas saistās ar apkaimes vēsturi, tā ir apkaime raksturojoša un ērti sasniedzama gan pašiem apkaimes iedzīvotājiem, gan arī no pilsētas centra. Prioritāte ir gājējiem. Šos nosacījumus var īstenot tikai savstarpējas sadarbības rezultātā, publiskai un tās kvalitātei būs primāra nozīme apkaimes centra attīstībā. Apkaimes centra publiskās ārtelpas robeža ir no sienas līdz sienai. Primāri – ielas telpa. Publiskos objektus pagalmos un priekšpagalmos. Galvenais lietotājs ir gājējs. *Piemēri saskaņā ar izdales materiālu.* Kādi nosacījumi varētu tikt iestrādāti teritorijas plānojumā, ja mēs noteiktu konkrētas teritorijas kā apkaimju centrus?

K. Jansone: No visa iepriekš dzirdētā par apkaimju centriem, **diezgan skaidri parādījās, ka teritoriāli lielām apkaimēm ar lielu iedzīvotāju skaitu nav iespējams noteikt vienu centru.** Ziepniekkalna piemērā redzējām, ka, ņemot vērā, ka apkaime pati ir liela un iedzīvotāju daudz,

tad cilvēkiem ir grūti sevi identificēt ar otru apkaimes galu. Par to būtu vērts mums turpmākajā procesā padomāt.

A. Kušķis: Kā Centra iedzīvotājs vēlos pateikt par relatīvu tuvu pieejamību iedzīvotājiem. Lielais vēsturiskais centrs arī ļoti liela, daudzveidīga un plaša teritorija. **Nevajadzētu izslēgt vietējo centriņu esamību vismaz vēsturiskā centra perifērijā.** Varbūt Vecrīgā tas ir lieki vai Centra apkaimē, bet Ķīpsalā, Brasā, Avotos, Pērsala ietilpst kategorijā, kur varētu būt vietējie centriņi.

M.Liepa-Zemeša: Labi.

A. Turlaja: Prasības privātpersonām. **Ļoti sāpīgs jautājums – ir skaidri redzams centrs, bet pašvaldība neko legāli vai juridiski nevar izdarīt tikai tāpēc, ka ir daudzdzīvokļu māju piesaistāmās zemes jautājums nav atrisināts.** Es tiešām nezinu, kā to var risināt šajā plānojumā, jo tā ir problēma. Kad tas aiziet līdz detaļām, tad jāatdala, jāpārvelk robežas, jāsavāc iedzīvotāju viedokļi. Dzīvokļu īpašnieki nevar vienoties. **Bieži publiskās ārtelpas problēmas rodas, kad nav atstātas teritorijas publiskās ārtelpas funkcijas nodrošināšanai un ar to, kas ir daudzdzīvokļu māju piesaistāmā zeme.** Sarkandaugavā spilgts piemērs ir Tilta ielā, pašā centrā ir tāds zemes gabals un Rīgas satiksme nevar uzlikt atjaunotās pieturvietas, jo ir juridiski šķēršļi. Kaut kādam dialogam jābūt.

I. Sirmā: Par funkcionāli piesaistāmajiem zemes gabaliem. Ministru kabineta noteikumi nosaka, ka šajā zemes gabalā nedrīkst tikt iekļauta publiskā ārtelpa, ar to pašu viss ir izteikts. Tas ir iemesls, kāpēc mēs šobrīd runājam par pašvaldības īpašumiem.

I. Purmale: man arī šķiet, ka apkaimju centrs ir svarīgs un vēlamā izteiksmē būtu viens, ko varētu attīstīt. Ko saprotu no diskusijas, apzināties, ka centrā nav visas iespējas nodrošināt visus pakalpojumus, ko gribētu redzēt apkaimē kopumā. Droši vien, ka veidosies vēl lokālie, mazie centriņi, kur varbūt būs tieši pašvaldības īpašums, kur kādu funkciju varēs nodrošināt. Skatāmies ar tādu domu – ja varam koncentrēt visas funkcijas vienā vietā, tad labi, bet ja neizdodas, tad mums primārais būtu skatīties, lai funkcijas kā tādas tiktu apkaimē kopumā nodrošinātas. Paldies visiem! Bija ļoti aktīva diskusija, tā mums ļoti noder. Acīmredzot, šī tēma bija svarīga ne tikai mums, bet arī pārējiem. Tiekamies nākamajā piektdienā diskusijā par publisko ārtelpu!

Sanāksme tiek slēgta plkst.11.40

Sanāksmes vadītāja,
Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta
Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītāja,
direktora vietniece pilsētvides attīstības jautājumos

I. Purmale

Sanāksmes protokolētāja,
Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta
Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas
Galvenā projektu vadītāja sabiedrības līdzdalības jomā

S. Kalvīte